

ARCHEOLOGIENOTA

ZOUTLEEUW – OSSENWEGSTRAAT 1

J. CLAESSEN, B. VAN GENECHTEN,
G. VERBELEN & E. DIRIX
DECEMBER 2016

Titel

Archeologienota zonder ingreep in de bodem. Zoutleeuw – Ossenwegstraat 1

Auteur(s)

Jan Claesen, Ben Van Genechten, Giel Verbeelen & Evelien Dirix

Opdrachtgever

Kerkfabriek St.-Leonardus Zoutleeuw

Projectnummer

2016/052

Plaats en datum

Kortenaken, 8 december tot 14 december 2016

Reeks en nummer

ARCHEBO rapport 2016/052

ISSN 2034-5615

© 2016 ARCHEBO bvba

ARCHEBO aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen. Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag vermenigvuldigd of aangepast worden, opgeslagen worden in een geautomatiseerd gegevensbestand, en/of openbaar gemaakt worden in enige vorm of wijze ook, elektronisch, mechanisch, door fotokopie of enige andere wijze, zonder voorafgaandelijke toestemming van de opdrachtgever.

ADMINISTRATIEVE FICHE	4
1 INLEIDING	5
1.1 ALGEMEEN	5
1.2 BESCHRIJVING ONDERZOEKSOPDRACHT	5
1.3 DOELSTELLINGEN	7
1.3.1 RANDVOORWAARDEN	7
1.4 ONDERZOEKSVRAGEN	8
2 HUIDIGE & TOEKOMSTIGE SITUATIE	9
2.1 HUIDIGE SITUATIE	9
2.2 TOEKOMSTIGE SITUATIE	9
3 BUREAUONDERZOEK	11
3.1 LANDSCHAPPELIJKE & BODEMKUNDIGE SITUERING	11
3.1.1 TOPOGRAFISCHE SITUERING	11
3.1.2 GEOLOGIE & LANDSCHAP	12
3.2 ARCHEOLOGISCHE DATA	18
3.3 HISTORIEK & CARTOGRAFISCHE BRONNEN	20
3.4 ARCHEOLOGISCHE VERWACHTING	26
4 RESULTATEN BUREAUONDERZOEK	27
4.1 ALGEMEEN	27
4.2 SAMENVATTING / ASSESSMENT BUREAUONDERZOEK	28
4.3 PROGRAMMA VAN MAATREGELEN	29
5 BIBLIOGRAFIE	30
6 FIGURENLIJST	30
7 PLANNENLIJST	31

ADMINISTRATIEVE FICHE

Naam site:	Zoutleeuw – Ossengewegstraat 1		
Onderzoek:	Archeologienota zonder ingreep in de bodem		
Ligging:	Ossengewegstraat, Zoutleeuw		
Kadaster:	Afdeling 1, sectie D, perceel 189-S-X		
Coördinaten (zie hoofdstuk 1.2):	A	X	204071,785
		Y	171281,721
	B	X	204102,92
		Y	171304,005
	C	X	204102,571
		Y	171241,795
	D	X	204139,24
		Y	171267,443
Opdrachtgever:	Kerkfabriek St.-Leonardus Zoutleeuw		
Uitvoerder:	ARCHEBO bvba		
Projectcode ARCHEBO:	ZOOS 2016-052		
Projectcode bureauonderzoek:	2016K156		
Projectleiding:	Jan Claesen		
Erkenningsnummer projectleiding:	OE/ERK/Archeoloog/2015/00014		
Bewaarplaats archief:	ARCHEBO bvba (tijdelijk)		
Grootte projectgebied:	Ca. 10700m²		
Uitvoeringsperiode:	december 2016 – januari 2017		
Reden van de ingreep	Verkaveling van landbouwgrond met twee halfopen privé-woningen.		
Wetenschappelijke vraagstelling:	Het doel van deze archeologienota is een archeologische evaluatie van het terrein, de geplande werken en impact op het bodemarchief.		
Termen Thesauri:	Bureauonderzoek, verstoring, landbouwgrond,...		

1 INLEIDING

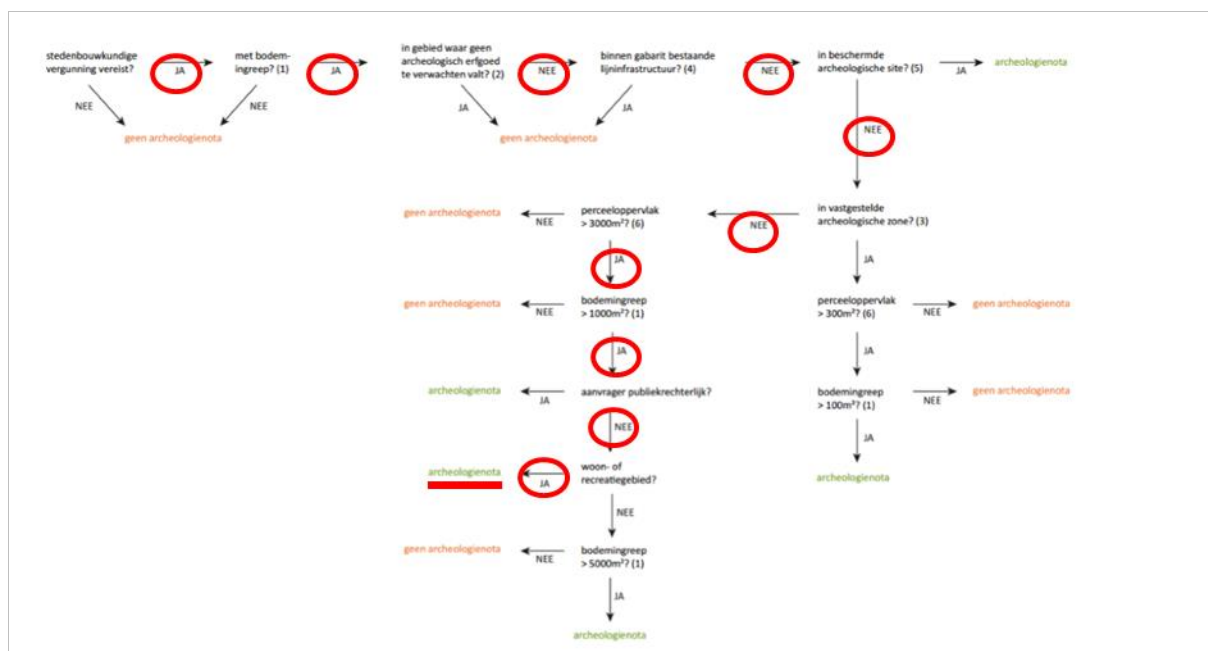
1.1 Algemeen

Bij het aanvragen van een stedenbouwkundige vergunning of een verkavelingsvergunning kan het zijn dat het toevoegen van een archeologienota aan de aanvraag verplicht wordt gesteld. De archeologienota wordt geschreven door een erkend archeoloog en bevat de resultaten van een archeologisch vooronderzoek en een advies voor vrijgave of eventueel vervolgonderzoek.

Het toevoegen van een archeologienota aan een stedenbouwkundige aanvraag is afhankelijk van een aantal criteria:

- De totale oppervlakte van de percelen
- De oppervlakte van de geplande bodemingrepen
- De ruimtelijke bestemming van het terrein
- De ligging van het terrein binnen of buiten een archeologische zone of de site volgens de inventaris

Hiervoor kan de beslissingsboom in Figuur 1 geraadpleegd worden.

Figuur 1: Criteria bij stedenbouwkundige vergunningen

1.2 Beschrijving onderzoeksopdracht

Naar aanleiding van een stedenbouwkundige aanvraag heeft ARCHEBO bvba in opdracht van Kerkfabriek St.-Leonardus Zoutleeuw een archeologienota opgemaakt aan de Ossenwegstraat in Zoutleeuw. De kerkfabriek plant hier de nieuwbouw van twee halfopen privé-woningen.

Aangezien de aanvraag voor een stedenbouwkundige vergunning pas na 1 juni werd ingediend, is een archeologienota evenwel vereist, zoals vastgelegd in het Onroerenderfgoeddecreet (art. 5.4.1, 5.4.2, 5.4.8 en 5.4.9). Het bureauonderzoek werd uitgevoerd in december 2016 onder leiding van erkend archeoloog Jan Claesen. Contactpersoon bij de opdrachtgever, Kerkfabriek St.-Leonardus Zoutleeuw, was Mevr. D. Hayen. In de onderhavige archeologienota worden de locatie van het terrein en de reeds uitgevoerde werken geanalyseerd. Deze informatie wordt samen met de resultaten van een archeologisch

bureauonderzoek bestudeerd. De onderstaande GRB-kadasterkaart en de Orthofoto tonen het onderzoeksgebied op de meest recente stadskarten en luchtfoto's.

ZOOS/16/11/30/1 - Digitale aanmaak

Figuur 2: Situering van het onderzoeksgebied op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2016)

ZOOS/16/11/30/2 - Digitale aanmaak

Figuur 3: Situering van het onderzoeksgebied op Orthofoto (Geopunt, 2016)

1.3 Doelstellingen

In het kader van het Onroerenderfgoeddecreet (decreet van de Vlaamse Regering 12 juli 2013) en het Onroerenderfgoedbesluit van de Vlaamse Regering van 16 mei 2014, is de eigenaar en gebruiker van gronden waarop zich archeologische waarden bevinden verplicht deze waarden te behoeden en beschermen voor beschadiging en vernietiging. In het licht van de bestaande wetgeving heeft de opdrachtgever beslist eventuele belangrijke archeologische waarden te onderzoeken voorafgaande aan de werken. Dit kan door behoud *in situ*, als de waarden ingepast kunnen worden in de plannen, of *ex situ*, wanneer de waarden onomkeerbaar vernietigd worden. Onderdeel van de archeologienota is dat er mogelijkheden gezocht worden om *in situ* behoud te bewerkstelligen en, indien dit niet kan, er aanbevelingen worden geformuleerd voor vervolgonderzoek.

Om vast te stellen of bij werkzaamheden archeologische waarden zullen vernietigd worden, is een archeologisch onderzoek nodig. Er wordt een bureauonderzoek uitgevoerd. Op basis van bekende gegevens van bodemkaarten, uit cartografische en andere historische bronnen en eventueel voorgaand onderzoek in de directe omgeving van het onderzoeksgebied wordt een inschatting gemaakt van het archeologisch potentieel van het onderzoeksgebied. Indien uit deze desktopanalyse blijkt dat er een kans is op het aantreffen van archeologische waarden binnen het onderzoeksgebied, zal de bodem onderzocht worden op gaafheid van het bodemprofiel en de aanwezigheid van archeologische indicatoren.

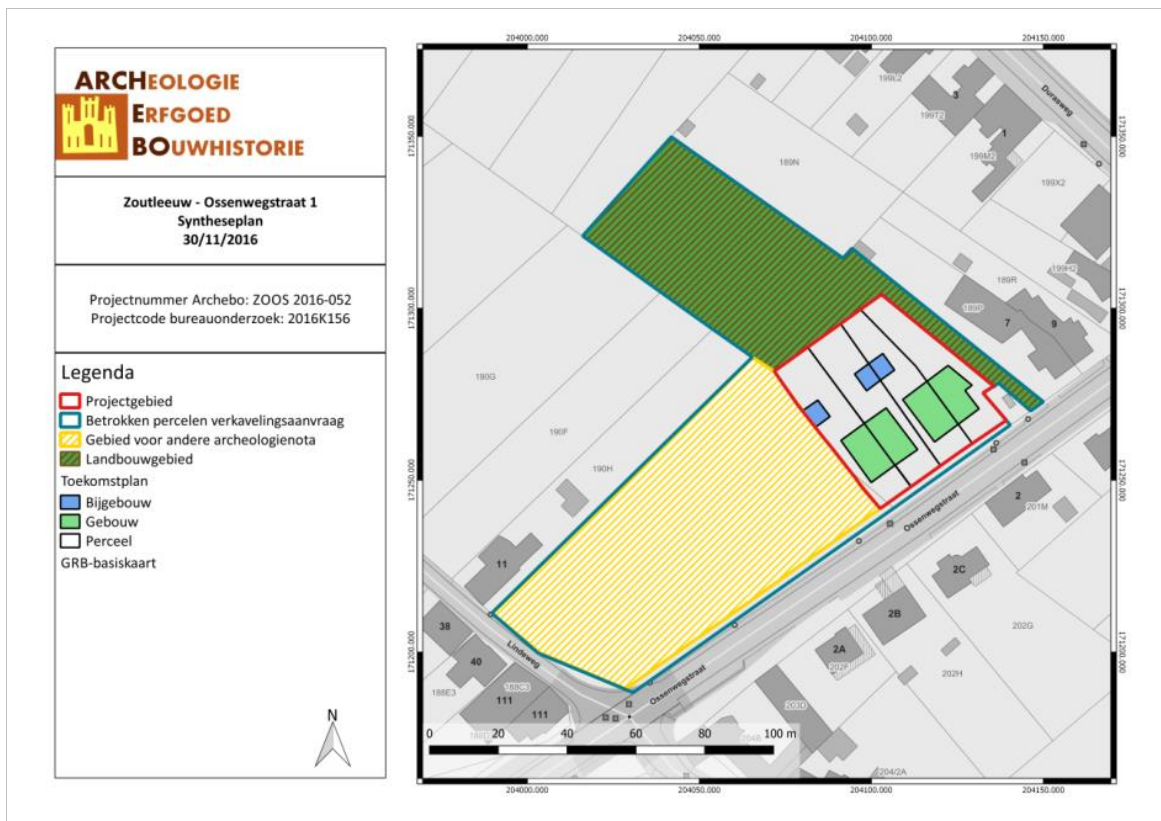
Deze archeologienota dient bekrachtigd te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed en nadien bij de aanvraag voor de bouwvergunning gevoegd te worden.

1.3.1 Randvoorwaarden

Momenteel ligt het projectgebied onder akker- en weiland. Deze zijn verpacht (juridische en economische redenen). Ingrepen in de bodem zijn pas mogelijk na het stopzetten van de pachtovereenkomst. Daarom zal hier een nota met uitgesteld onderzoek worden opgesteld.

Wat de betrokken percelen voor de verkavelingsaanvraag betreft, zal een servitudeweg (ten oosten van het projectgebied) en het uiterst noordelijke deel afgesplitst worden en blijven dienen als landbouwgrond. De zone ten westen van het projectgebied zal eveneens verkaveld worden en het onderwerp vormen van een nieuwe archeologienota.

ZOOS/16/11/30/3 - Digitale aanmaak

Figuur 4: Synthesepan met aanduiding van de geplande werken (Geopunt, 2016).

1.4 Onderzoeksvragen

Tijdens het bureauonderzoek dienen op zijn minst onderstaande vragen beantwoord te worden:

1. *Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?*
2. *Welke info is er nog te vinden over voormalige constructies op het terrein?*
3. *Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het onderzoeksgebied verwacht worden op basis van een analyse van historisch kaart- en bronnenmateriaal?*
4. *In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?*

2 HUIDIGE & TOEKOMSTIGE SITUATIE

2.1 Huidige situatie

De percelen van het onderzoeksgebied bevinden zich op braakliggende landbouwgrond in het centrum van het gehucht Ossenweg in Zoutleeuw. Op de percelen die het onderwerp zullen vormen van een latere archeologienota, zijn enkel een elektriciteitscabine en een klein zaaltje gebouwd. Deze gebouwen zijn blijvend. De omgeving van het projectgebied kan beschreven worden als een woongebied in combinatie met nog open landbouwpercelen.

ZOOS/16/11/30/4 - Digitale aanmaak

Figuur 5: Situering van het onderzoeksgebied op Orthofoto (Geopunt, 2016)

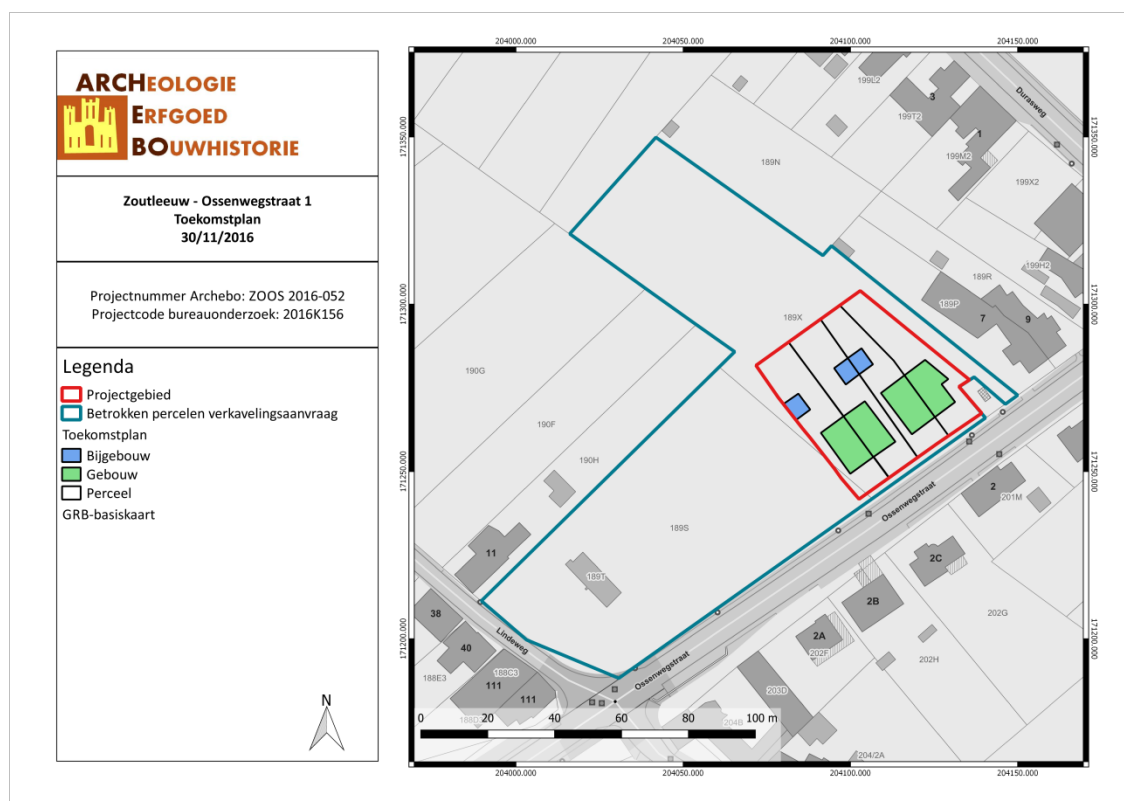
2.2 Toekomstige situatie

De opdrachtgever, de Kerkfabriek van St.-Leonardus Zoutleeuw, plant de bouw van vier halfopen privé-woningen waarvan drie loten met garage. De exacte impact op het bodemarchief is nog niet duidelijk aangezien er nog geen bouwplannen voorhandig zijn. Maar er kan gesteld worden dat het bodemarchief sterk verstoord zal worden bij het bouwen van de huizen.

ZOOS/16/11/30/5 - Digitale aanmaak

Figuur 6: Situering van het onderzoeksgebied voor verkaveling 1 en 2 en de betrokken percelen. (Geopunt, 2016)

ZOOS/16/11/30/6 - Digitale aanmaak

Figuur 7: Toekomstplan (Geopunt, 2016)

3 BUREAUONDERZOEK

Het doel van de bureaustudie is de aanwezigheid, aard en bewaringsomstandigheden van de archeologische monumenten te kunnen inschatten, de landschappelijke opbouw van het gebied te kennen, om de impact van de werken op het aanwezige archeologische erfgoed in te schatten en daaruit concrete aanbevelingen te formuleren voor de verdere prospectiestrategie.

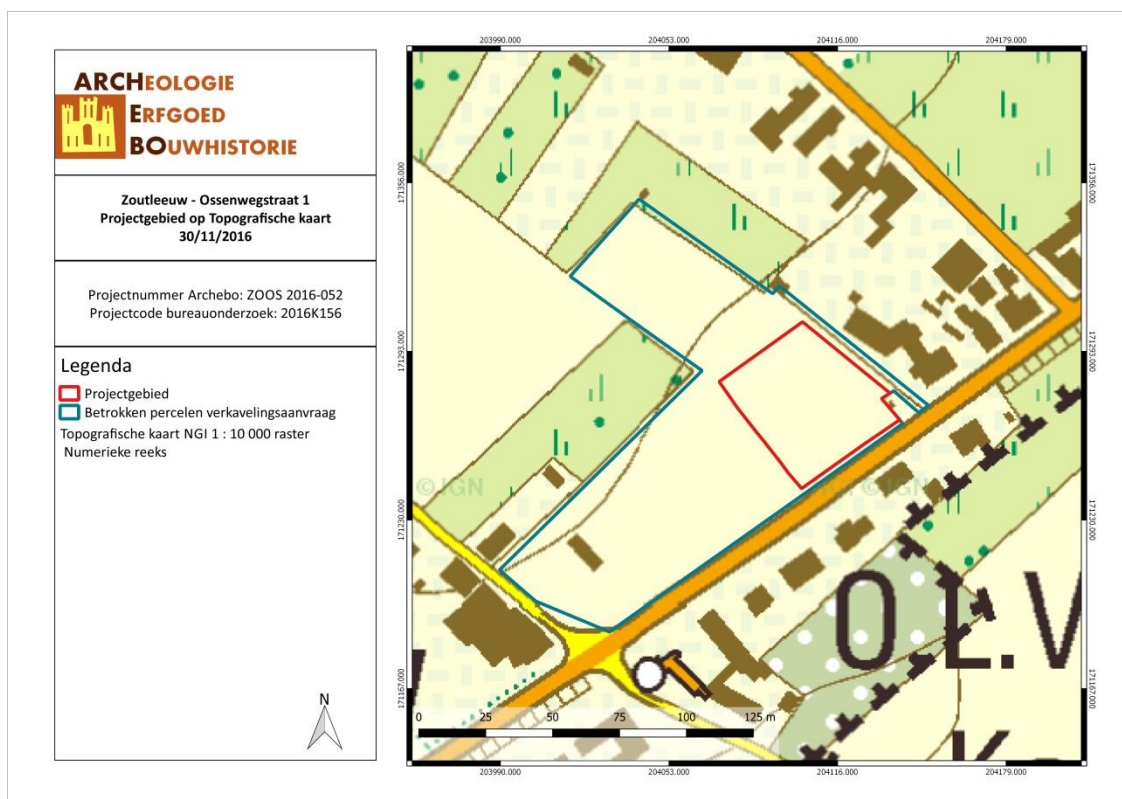
In dit hoofdstuk wordt gebruik gemaakt van alle beschikbare kaarten van het plangebied, te weten de bodemkaart, geologische kaarten, bodemerosiekaart, bodemgebruikskaart en relevante historische kaarten. De Centrale Archeologische Inventaris (CAI) werd gebruikt als uitgangspunt voor de bestudering van archeologische waarden in de omgeving van het plangebied.

De gebruikte kaarten werden in georeferenciede vorm (Belge Lambert 1972) gebruikt in het programma QGIS. In dit programma werden de genoemde kaarten als lagen toegevoegd teneinde er de huidige en toekomstige situatie op te kunnen weergeven. Het plangebied werd bovendien op alle kaarten geplot om de oriëntatie op de kaarten te vergemakkelijken.

3.1 Landschappelijke & bodemkundige situering

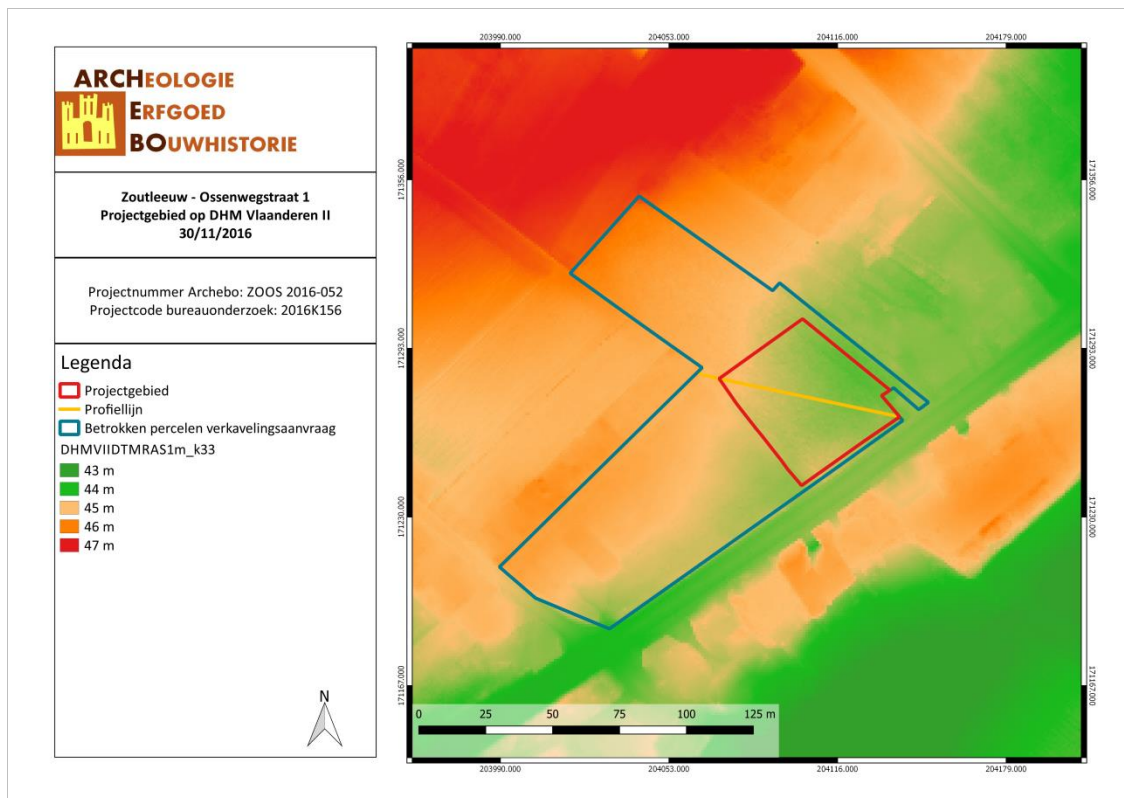
3.1.1 Topografische situering

Het onderzoeksgebied ligt in het gehucht Ossenweg (Zoutleeuw), in de Belgische provincie Vlaams-Brabant. De stad ligt op de grens van het Hageland, Vochtig- en Droog Haspengouw. Het onderzoeksgebied ligt aan de Ossenwegstraat, in de alluviale vlakte van de Kleine Gete. Volgens het Digitaal Hoogtemodel ligt het onderzoeksgebied tussen een hoogte van 24 en 25 meter boven de zeespiegel. Kadastraal gezien ligt het onderzoeksgebied in Afdeling 1, Sectie D, perceel 189-S-X.

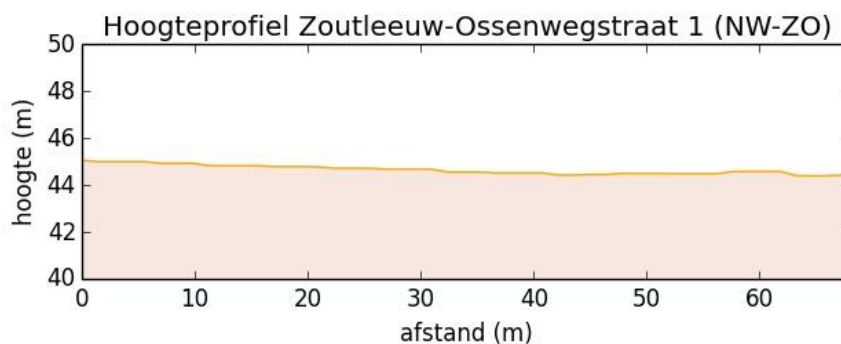
ZOOS/16/11/30/7 - Digitale aanmaak

Figuur 8: Topografische kaart met situering van het onderzoeksgebied (Geopunt, 2016).

ZOOS/16/11/30/8 - Digitale aanmaak

Figuur 9: Situering van het onderzoeksgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2016).

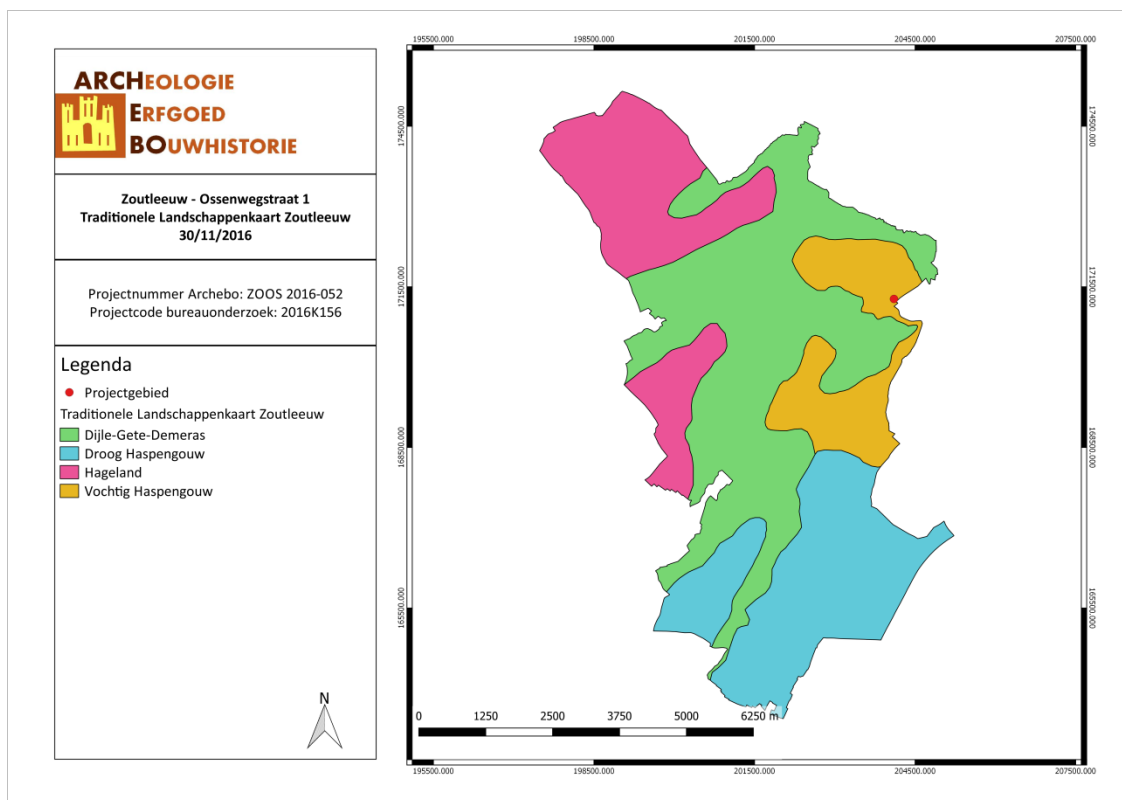
Figuur 10: Hoogteprofiel doorheen het plangebied in NW-ZO richting (Geopunt, 2016).

3.1.2 Geologie & landschap

3.1.2.1 Fysisch geografisch

De stad Zoutleeuw is gelegen in de provincie Vlaams-Brabant en ligt op ca. 12 km ten noordoosten van Tienen en ca. 6 km ten zuidoosten van Leuven en 5 km ten noordwesten van St.-Truiden. Het onderzoeksgebied ligt volgens de Traditionele Landschappenkaart in Vochtig Haspengouw. Deze regio wordt gekenmerkt door een glooiend landschap van zeer vruchtbare gronden die gebruikt worden voor landbouw en veeteelt. Doorheen de stad loopt de rivier de Kleine Gete.

ZOOS/16/11/30/9 - Digitale aanmaak

Figuur 11: Ledegem aangegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Geopunt, 2016)

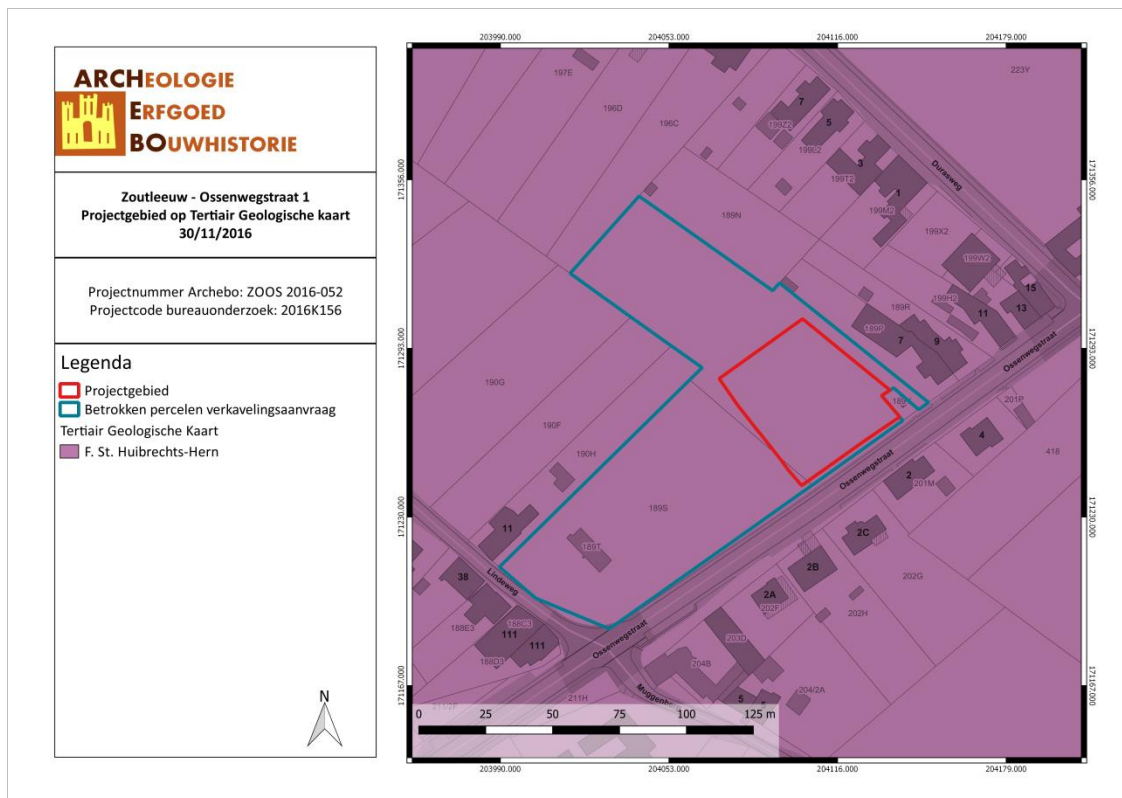
3.1.2.2 Paleogeen & neogeen (Tertiair)

Op basis van de Databank Ondergrond Vlaanderen bevindt het onderzoeksterrein zich binnen de Formatie St.-Huibrechts-Hern. De Formatie van Sint Huibrechts-Hern of Sint Huibrechts-Hern Formatie (sic, afkorting: Sh) is een geologische formatie in de ondergrond van het noordoosten van België. De formatie bestaat uit een tot 30 meter dikke laag zand die afgezet werd in een ondiepe (epicontinentale) binnensee in het vroege Oligoceen (meer precies: Laat-Priaboniaan tot Vroeg-Rupeliaan, rond 32 miljoen jaar geleden).

De formatie wordt verdeeld in twee leden. Het Zand van Grimmertingen is een pakket kleig zand, waarin glauconiet, mica's en fossielen voorkomen. Daarbovenop ligt het Zand van Neerrepen, dat aan de basis een hardground heeft en bestaat uit fijn gelaagd wit zand, onderop vaak glauconiethoudend.

De Formatie van Sint Huibrechts-Hern behoort tot de Tongeren Groep, waartoe ook de deels gelijktijdig afgezette mariene zanden van de Formatie van Zelzate en de jongere lagunaire kleien en zanden van de Formatie van Borgloon behoren. Wanneer de laatste formatie afwezig is liggen op de Formatie van Sint Huibrechts-Hern afzettingen uit de Rupel Groep, zoals de formaties van Boom of Bilzen. Onder de Formatie van Sint Huibrechts-Hern kunnen diverse oudere lagen liggen, zoals afzettingen uit de Landen Groep of Ieper Groep (Laat-Paleoceen tot Vroeg-Eoceen). De Formatie van Sint Huibrechts-Hern wordt gecorreleerd met het Laagpakket van Klimmen uit de Nederlandse lithostratigrafie.¹

¹ P. Laga en S. Louwy, "Paleogene and Neogene lithostratigraphic units (Belgium)", bewerkt door S. Geets, *Geologica Belgica* 4 (1-2) (2001): 142.

ZOOS/16/11/30/10 - Digitale aanmaak

Figuur 12: Situering van het onderzoeksgebied op de Tertiairgeologische kaart (DOV, 2016).

3.1.2.3 Quartair

Het huidige landschap kreeg zijn vorm voornamelijk tijdens het Quartair. Aan het begin van het Quartair was Midden-België een tertiaire kustvlakte, die stilaan werd opgeheven. Anderzijds zijn er ook de eustatische zeebewegingen die samen met de opheffing de oorzaak zijn geweest van het verlagen van de erosiebasis van de rivieren. Zo werkten er dus ook in de streek van Zoutleeuw gelijktijdig twee krachten: de opheffing van het land en de riviererosie. Het hier opvolgende Holocene wordt gekenmerkt door een opwarming van het klimaat.

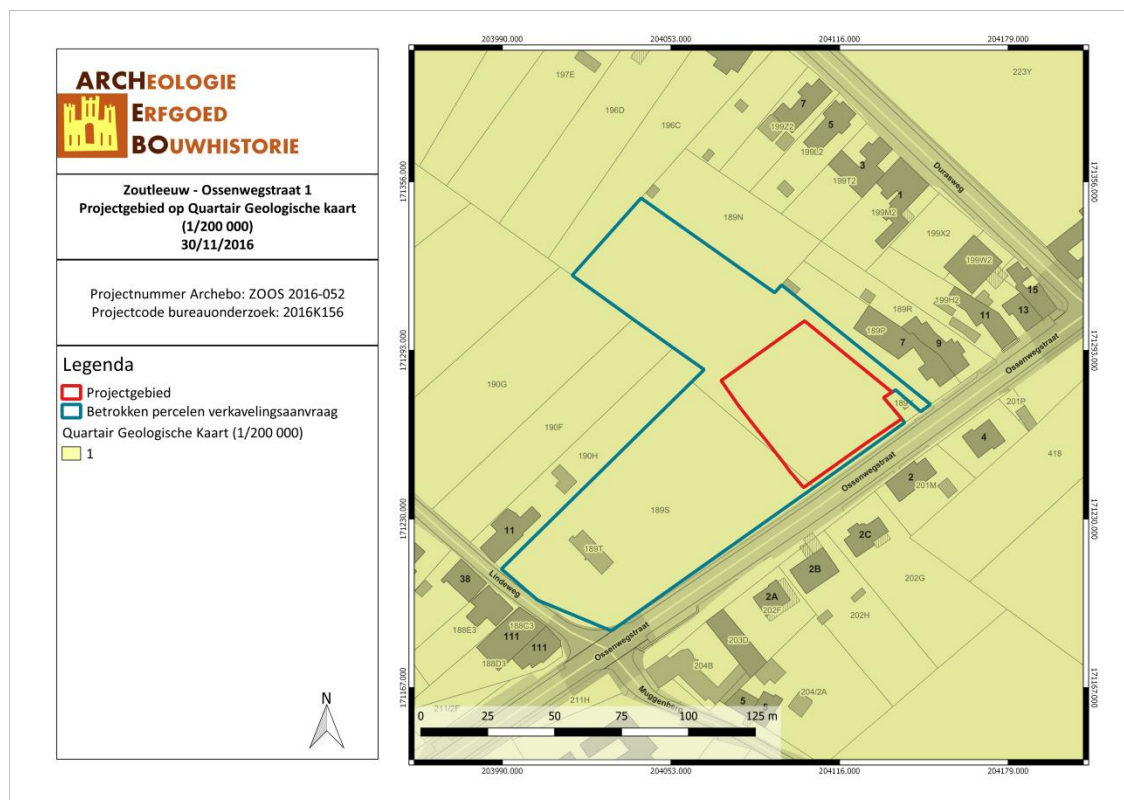
Deze klimaatsverbetering had belangrijke gevolgen: het afsmelten van de enorme ijsmassa's, verhoging van het zeeniveau, verhoging van de erosiebasis zodat de rivieren hun profiel moesten ophogen. Anderzijds verdween de permanent bevroren ondergrond, zodat een deel van de neerslag in de grond kon insijpelen en bronnen vormen langs de valleiwanden. Hierbij had dan een nieuwe actieve bronerosie plaats. Door het toenmalige klimaat werd ook de toendra vervangen door een bosvegetatie. Dit had allemaal een weerslag op de holocene morfologie enerzijds door sedimentatie van het alluvium (opvulling der dalen) en anderzijds door erosie onder de vorm van ravinatie, ofwel asymmetrische dalaccumulatie. Het resultaat van een dergelijk proces was dat de noordoostelijke dalhellingen een steiler verloop kennen dan de zuidwestelijke.²

Volgens de quartairgeologische kaart (1:200.000) bevindt het onderzoeksgebied zich binnen type 1.

Volgens de profieltypenkaart is het Tertiair afgedekt met Quartaire afzettingen met aan de basis sedimenten van eolische herkomst (eolische afzettingen van het Weichseliaan (Laat-Pleistoceen)), ELPw. De eolische afzettingen bestaan in de regio van het onderzoeksgebied voornamelijk uit zandleem dat is opgebouwd uit afwisseling van dunne laagjes zand (formatie van Wildert) en leem (Brabant Leem).

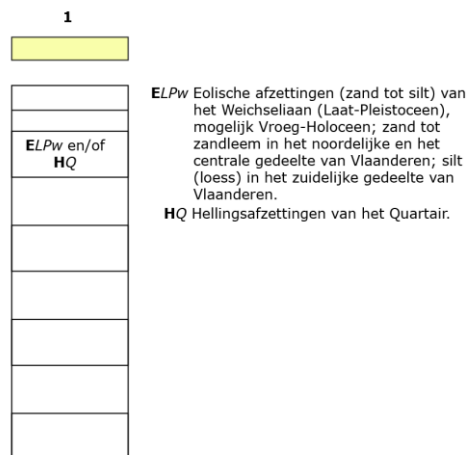
² E. Goossens, F. Gullentops, en N. Vandenberghe, *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart - kaartblad 33, Sint-Truiden* (Vlaamse overheid, dienst Natuurlijke Rijdommen, 2007), 25–26.

ZOOS/16/11/30/11 - Digitale aanmaak

Figuur 13: Situering van het onderzoeksgebied op de Quartairgeologische kaart 1/200.000 (DOV, 2016).

Figuur 14: Uitleg van het type volgens de quartairgeologische kaart, schaal 1/200.000 (DOV, 2016).

Volgens de quartairgeologische kaart (1:50.000) bevindt het onderzoeksgebied zich binnen een specifiek type (rode kleur) dat lemig zand omvat. Het betreft een bodem van dunne laagjes zand (Formatie van Wildert) en leem (Brabant leem) met een groter aandeel zand.

Bij deze eolische leemafzettingen heeft men te maken met pleistocene en holocene afzettingen. Van oud naar jong heeft men tijdens het Pleistoceen: Henegouwen Leem, de bodem van Rocourt, het Warneton humusrijke Leem, Haspengouw Leem, de bodem van Kesselt en tenslotte Brabant Leem. Op deze kaart werd enkel Haspengouw Leem en Brabant Leem aangegeven. Uit de aanwezige diverse boorbeschrijvingen valt het zeer moeilijk het verschil tussen Haspengouw Leem en Henegouwen Leem af te leiden, en werd er in geen één van deze boorbeschrijvingen de bodem van Rocourt en het Warneton humusrijke Leem herkend.

Het pleistocene leem dat in Midden-België afgezet werd, was hoofdzakelijk van Weichsel (Würm) ouderdom. Tijdens deze ijstijd brachten de winden die vooral uit het N-NW kwamen, buiten sneeuw ook loess en zand mee dat opgewaaid werd uit blootliggende sedimenten (ook de Noordzee lag toen droog). Dit materiaal werd dan later weer afgezet, waardoor Midden-België met een leemmantel werd bedekt. Dit leem werd op sommige plaatsen weggespoeld. Zo vindt men nu nog de maximale leemaccumulaties in de depressies langs de lijziden weer. Gebaseerd op de atmosferische vochtigheid kan men twee afzettingsperioden onderscheiden: het Hesbayaan en het Brabantiaan.³

ZOOS/16/11/30/12 - Digitale aanmaak

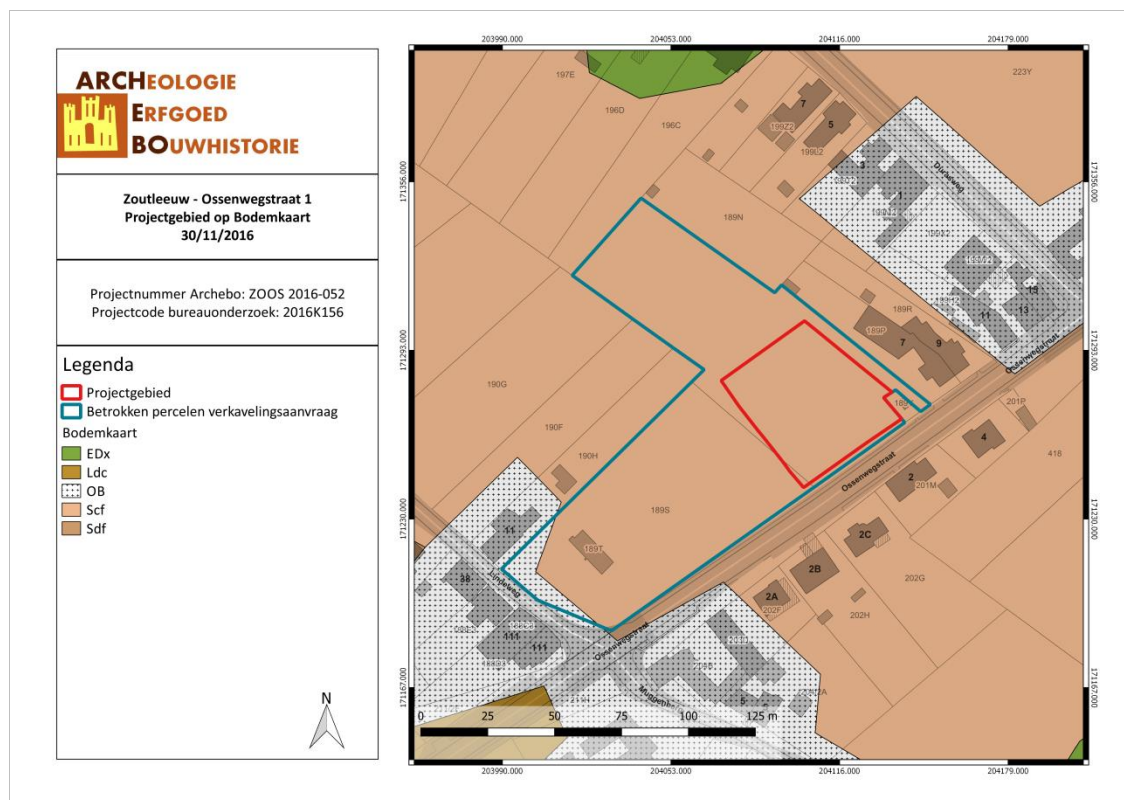
Figuur 15: Situering van het onderzoeksgebied op de Quartairgeologische kaart 1/50.000 (DOV, 2016).

3.1.2.4 Bodem, bodemkundig booronderzoek, erosie & bodemgebruik

Volgens de bodemkaart van Vlaanderen wordt het projectgebied omschreven als **Scf**. Bij deze reeks matig tot zwak gleyige lemige zandgronden ligt de humustoestand van de bouwvoor geassocieerd met de profielontwikkeling zoals vermeld bij de droge lemige zandgronden; het humusgehalte kan wel iets hoger liggen. Roestverschijnselen beginnen tussen 60 en 90 cm. De waterhuishouding is goed in de winter; in droge zomers kan droogtegevoeligheid zich manifesteren. De bodems zijn geschikt tot matig geschikt voor zomergranen, geschikt voor aardappelen en marginaal geschikt voor veeleisende gewassen (tarwe, suikerbieten). Ze zijn weinig geschikt voor weide, maar geschikt voor tuinbouw, vooral voor wortelen en schorseneren, ook voor intensieve tuinbouw.⁴

³ Ibid., 22.

⁴ L. Baeyens, "Bodemkaart van België. Verklarende tekst bij het kaartblad Rummen 91 E" (Instituut voor Wetenschappelijk Onderzoek in Nijverheid en Landbouw (I.W.O.N.L.), 1965), 45–46.

ZOOS/16/11/30/13 - Digitale aanmaak

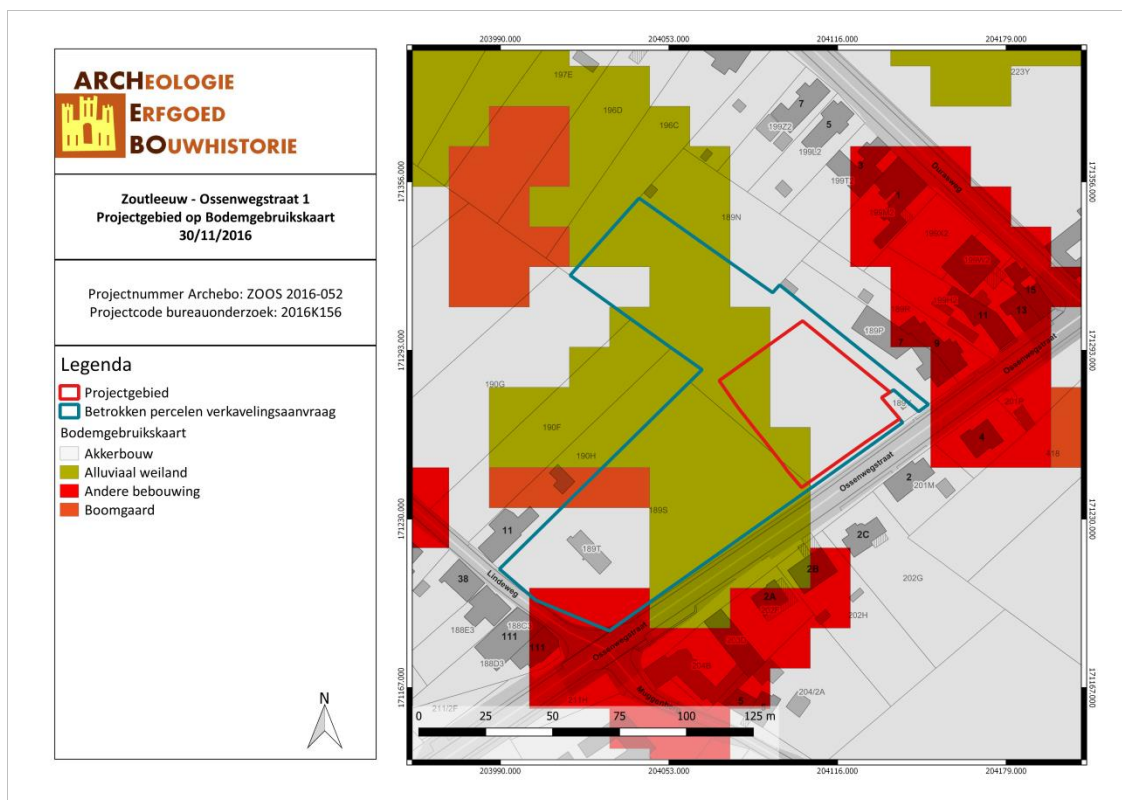
Figuur 16: Situering van het onderzoeksgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2016).

De Potentiële erosiekaart toont het onderzoeksgebied als verwaarloosbaar. Volgens de bodemgebruikskaart omvat het onderzoeksgebied akkerbouw en alluviaal weiland.

ZOOS/16/11/30/14 - Digitale aanmaak

Figuur 17: Situering van het onderzoeksgebied op de potentiële bodemerosiekaart van de Vlaamse gemeenten (Geopunt, 2016).

ZOOS/16/11/30/15 - Digitale aanmaak

Figuur 18: Bodemgebruik in de omgeving van het plangebied volgens de bodemgebruikskaart (Geopunt, 2016).

3.2 Archeologische data: Centrale Archeologische Inventaris

Binnen het plangebied zelf zijn er geen archeologische waarden bekend. In de ruime omgeving bevinden zich enkele archeologische waarden. Het betreft onder meer:

CAI-Locatie	Beschrijving	Datering
2482	O.L.V. Kapel	Nieuwe Tijd (16 ^{de} eeuw)
208815	Ossenwegstraat	Romeinse Tijd
209305	Ossenwegstraat	Steentijd
2008	Het Vinne 1	Steentijd
3175	Castelberg	Steentijd

De **kapel van Onze-Lieve-Vrouw van de Osseweg** ligt in het noordoosten van Zoutleeuw, op de grens met Runkelen (Limburg), langs de oude Osseweg (via bovinia), genoemd naar de ossenstal of ossenkooi die zich hier in de 14e eeuw bevond. De kapel is dominant ingeplant op een heuvel en lag aan de basis van het huidige gehucht Osseweg.

Volgens de legende gaat het ontstaan van dit bedevaartsoord terug tot een miraculeus Mariabeeld dat door een boer op zijn akker werd gevonden. Met de giften van de bedevaarders werd in 1536-1538 een eerste kapel gebouwd, waarrond zich een bescheiden agglomeratie ontwikkelde. De kapel, ter grootte van het

huidige koor, werd in 1610 uitgebreid met een twee traveeën diepe beuk en in 1632 met een kluis, waarvan de bewoners instonden voor de bewaking en voor de ontvangst van de bezoekers. Tot in 1691 werd de kapel bediend door de Bogaarden, waarna de Dalscholieren deze taak overnamen. De Dalscholieren zorgden niet enkel voor het herstel van de kapel, die in 1705 werd geplunderd, maar lieten ook in 1722 de aanpalende woning optrekken. Naar verluidt werd hiervoor gebruik gemaakt van blauwe steen, afkomstig van de gesloopte kapel van 'CastelBergh'. Kleine herstellingen volgden in 1727 (klokkentorentje) en 1742 (dak). In 1765 werd een nieuw hoofdaltaar geplaatst met het chronogram "sIt LaVs aC DeCor VlrgInI Marlae".

Samen met het klooster van de Dalscholieren werd de kapel in 1784 door Jozef II gesloten. Tijdens de Franse Republiek werd ze met de aangrenzende woning als nationaal goed verkocht aan ene A.-L.-B. Coenen die de woning betrok. De kapel bleef tot circa 1824 gesloten. Sindsdien wordt ze bediend door de onderpastoor van Zoutleeuw. Achtereenvolgens in het bezit van Sophie Wunsch en Sophie-Marie van Aken is de kapel sinds 1890 eigendom van de kerkfabriek van Zoutleeuw. Om de toevloed van bedevaarders beter te kunnen opvangen werd in 1903 een gedeelte van de aangrenzende 'ermitage' in de kapel geïncorporeerd. In de jaren 1950 werden diverse 'verfraaiingswerken' uitgevoerd. Zo werd in 1958 de zoldering van de kapel verlaagd. De aangrenzende binnenkoer van de vroegere hoeve - enkel de schuur bleef bewaard - werd ingericht voor openluchtmissen. De laatste werken dateren van 1976 toen het interieur werd geschilderd.

De huidige kapel in bak- en zandsteenstijl is het resultaat van drie belangrijke bouwfases. Het koor met veelhoekige apsis en gotisch spitsboogvenster dateert van 1538, terwijl de bouw van de twee traveeën diepe beuk met dakruiter teruggaat tot 1610. De campagne werd in 1903 afgesloten met een uitbreiding van het koor naar de aanpalende woning.⁵

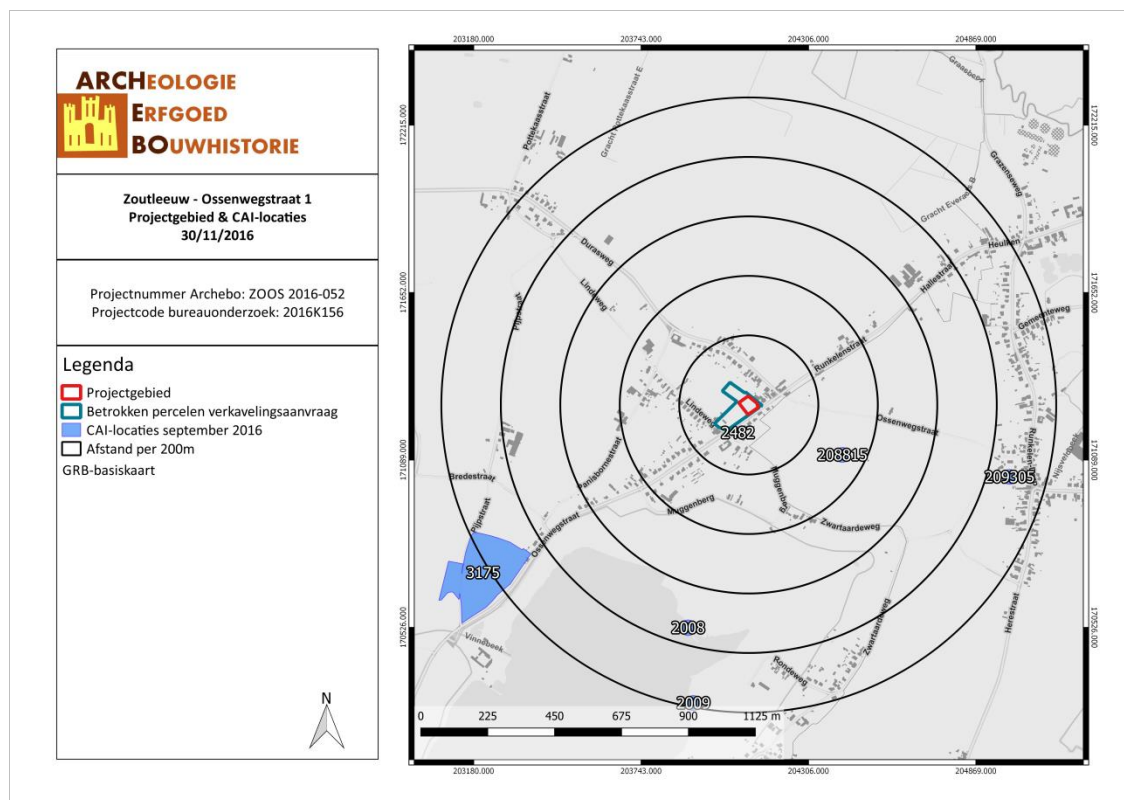
Het eerste Zoutleeuw zou een pre-Romeinse nederzetting in het gehucht Kastel geweest zijn. Kastel zou afgeleid zijn van het Latijnse *castellum*, dat versterking betekent. De eerste vermelding dateert uit 1213. Archeologisch onderzoek in 1992 toonde aan dat de feodale motteheuvel in Kastel (**Castelbergh** in 1330) minstens terug gaat tot de 12de eeuw, maar vonden in en om de motte wezen op menselijke activiteit in de prehistorie, ijzertijd en Romeinse periode. De bewoning op de motteheuvel verdween al in de 14de eeuw.⁶

---

⁵ Agentschap Onroerend Erfgoed, "Bedevaartcomplex Onze-Lieve-Vrouw van de Osseweg", *Inventaris Onroerend Erfgoed*, geraadpleegd 12 december 2016, <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/43168>.

⁶ Agentschap Onroerend Erfgoed, "Historische stadskern van Zoutleeuw", *Inventaris Onroerend Erfgoed*, geraadpleegd 12 december 2016, <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/140044>.

ZOOS/16/11/30/16 - Digitale aanmaak

Figuur 19: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2016).

3.3 Historiek & cartografische bronnen

Onderzoek historische bronnen

In de Middeleeuwen was **Zoutleeuw** een bloeiende handelsstad, gelegen langs een aantal belangrijke handelswegen. Ook de Kleine Gete speelde een belangrijke rol in de ontwikkeling van de stad. Het Leeuwse laken werd bijvoorbeeld in het hele Maas- en Rijnland, Frankrijk en Engeland verhandeld. Zoutleeuw speelde bovendien een belangrijke rol in de geopolitiek van de hertogen van Brabant. Als resultaat kon de stad zich tijdens de Middeleeuwen rekenen tot de belangrijkste steden van het hertogdom Brabant. Dit historische belang vertaalde zich in een aantal verwezenlijkingen die nu nog steeds gedeeltelijk bewaard zijn in het stadsweefsel, de percelering en als monumentale resten. In de vroege 12de eeuw kreeg de stad zijn eerste omwalling, op initiatief van de graven van Leuven. Een tweede omwalling die een groter areaal omvatte dateert uit de 14de eeuw. De stadsomwalling werd in zuidelijke richting uitgebreid om het Scholierenklooster, gelegen op een natuurlijke hoogte in het gehucht Ophem, binnen de stadswal te brengen. Dit klooster werd in 1235 opgericht bij de Sint-Sulpitiuskerk, in het hart van wat later de citadel van Zoutleeuw zou worden. Resten van deze omwalling zijn nog leesbaar in het stratenpatroon en zowel onder- als bovengronds aanwezig. Ook het rijke bouwkundig erfgoed in de stad herinnert aan deze periode.

Vanaf de 15de eeuw was de economische bloeiperiode van (Zout)Leeuw voorbij. Op militair-strategisch vlak won Zoutleeuw echter aan belang. Een derde stadsomwalling kwam tot stand die Zoutleeuw tot een belangrijke vestingstad maakte. Er zijn verschillende aanwijzingen dat er al voor de 17de eeuw werken werden verricht aan de stadsomwalling. In 1642 werden onder het gouverneurschap van Francisco de Melo aarden versterkingen aangelegd. In 1666 kreeg de militaire ingenieur Antoine van Marck de opdracht om de Leeuwse stadsomwalling aan te passen. Deze werken startten in 1667 en hadden een enorme impact op de stad. Grote delen van de stad werden afgebroken om de realisatie van een moderne vestingstad mogelijk te maken. In 1670 werd beslist om het Scholierenklooster te onteigenen voor de aanleg van een citadel. Het

jaar daarna gingen de werken van start. Onder meer de Sint-Sulpitiuskerk en het kerkhof werden gespaard, maar stonden ten dienste van de militaire gemeenschap. In het midden van de 18de eeuw verloor de vesting al haar militaire betekenis en in 1784 begon de afbraak van de citadel. Het desintegratieproces van de Leeuwse vesten verliep langzaam, maar is nog niet stilgevallen. De relatief goede conservatie is in de eerste plaats een gevolg van de beperkte stadsontwikkeling in de daaropvolgende eeuwen.⁷

Ossenweg is een gehucht ten noordoosten van de stad Zoutleeuw. De etymologie van het gehucht kan gelinkt worden aan de legende rond de oprichting van de De kapel van Onze-Lieve-Vrouw van de Osseweg. De legende van de Kapel van de Ossenweg sluit aan bij deze van het verzonken kasteel ('Castelbergh', aangenomen de eerste benaming van Zoutleeuw). Het miraculeuze Mariabeeldje van de kapel zou afkomstig zijn van de Castelbergkapel. Het beeldje werd in de 16de eeuw tijdens het ploegen in een nabijgelegen veld gevonden. Het werd naar de kerk van Zoutleeuw gebracht maar de volgende dag stond het beeldje terug waar het gevonden werd. Toen men een processie hield om het beeld te halen, wilden de paarden de kar met het beeld niet trekken. In de processie liepen ook een vader en een moeder met hun stomme zoontje. Plots kon het zoontje praten: "Vader, haal gauw onze ossen; die zullen O.L. Vrouw wel trekken!" Toen ze het beeld op de ossenwagen hadden gezet, kon het wel verplaatst worden. Het gehucht zou daarom de Ossenweg genoemd zijn. Maar de oorsprong van de naam kan ook teruggevoerd worden naar de gemeenschappelijke ossenstal die er in de 14de eeuw stond en de weg die de dieren naar die stal voerde. Het miraculeuze beeld werd opgehangen aan een eik. Al vlug werd het een centrum van een steeds groeiende verering. In 1536-1538 werd een kapelletje gebouwd. Door de geweldige volkstoeloop werd het in de loop der eeuwen steeds uitgebreid en aangepast.⁸

Historische situatie aan de hand van cartografische bronnen

Een belangrijke bron van informatie wordt geleverd door het historisch kaartmateriaal. Dit om na te gaan of er bebouwing is geweest op het terrein in historische tijden, of dat het landgebruik van het perceel is gewijzigd doorheen de tijd. Hierbij moet wel rekening gehouden worden met het feit dat de eerste bruikbare kaarten pas vanaf de 16de eeuw of later voorhanden zijn.

Bovendien is de afwezigheid van bebouwing op kaarten geen garantie dat er geen bebouwing is geweest. In de beginperiode van de cartografie werden voornamelijk grotere nederzettingen en belangrijkere bouwwerken zoals kerken, kloosters en kastelen weergegeven en was er weinig of geen aandacht voor de burgerlijke architectuur. Pas vanaf de 19de eeuw verschijnen de eerste gedetailleerde kaarten. Mogelijk eerder aanwezige middeleeuwse structuren waren misschien reeds verdwenen.

De **kaart van Jacob van Deventer** (ca. 1560) is de oudste cartografische bron van het onderzoeksgebied die qua schaal, mate van detail en nauwkeurigheid een goed beeld geeft van Zoutleeuw van vóór de aanleg van de derde stadsomwalling. De kaart toont de dorpskern van Ossenweg ten noordoosten van de stad 'Sout Leeuwe'. De kern omvat vooral de kapel van Onze Lieve Vrouw van Ossenweg omgeven door akker- en bosland.

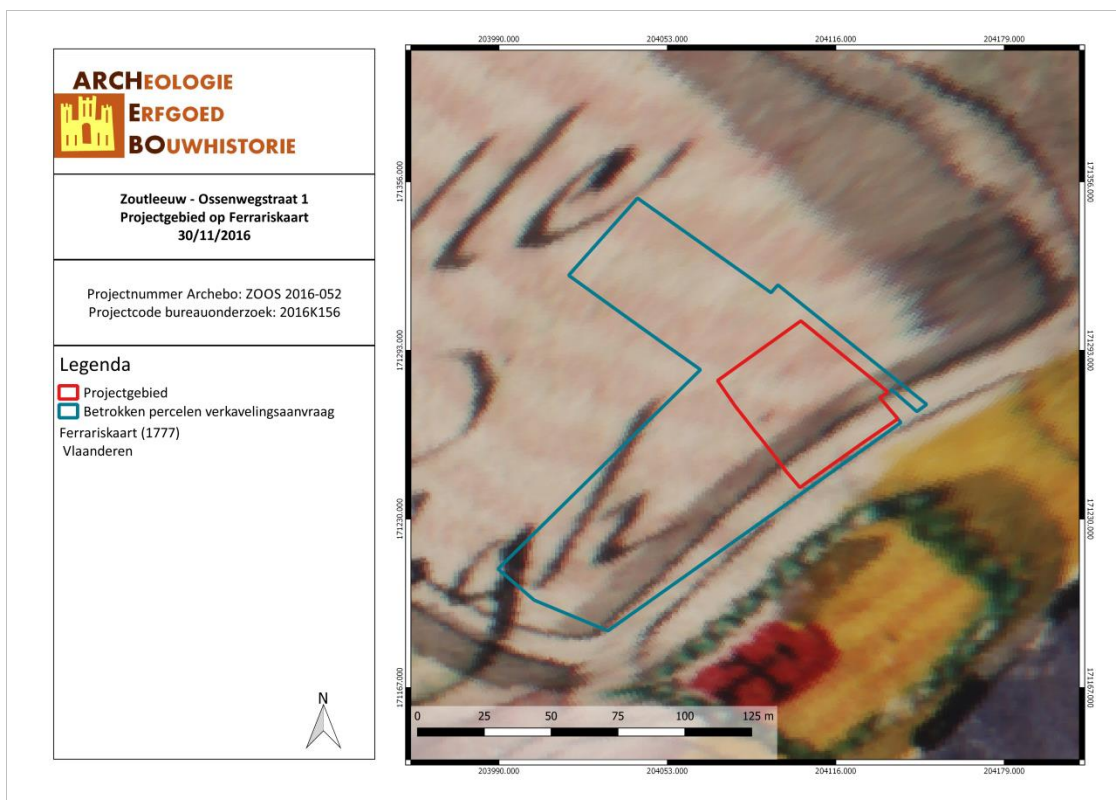
⁷ Caroline Ryssaert e.a., "Archeologische evaluatie en waardering van de Spaanse citadel. Zoutleeuw, provincie Vlaams Brabant" (Antwerpen: Studiebureau Antea Group, 15 november 2013), 15.

⁸ Stad Zoutleeuw, "Legendes en spotnamen", *Stad Zoutleeuw*, geraadpleegd 12 december 2016, <http://www.zoutleeuw.be/website/12-www/68-www/144-www.html?layoutType=plain>.

Figuur 20: Kaart van 'Sout Leeuwe' door Jacob van Deventer (ca. 1560) met de aanduiding van de omgeving van de kapel van Onze Lieve Vrouw van Ossenweg (Madrid, Koninklijke Bibliotheek)

De **Ferrariskaarten** zijn een verzameling van 275 uiterst gedetailleerde topografische kaarten van de Oostenrijkse Nederlanden. Ze zijn opgemaakt tussen 1771 en 1778 onder leiding van veldmaarschalk Joseph de Ferraris. Het is de eerste systematische kartering van het Belgische grondgebied, hoewel soms lokale verschuivingen mogelijk zijn. Op de Ferrariskaart valt af te leiden dat er voor deze periode geen bewoning aanwezig was. Het projectgebied was in gebruik als akker- en weiland. Ten zuidwesten van het plangebied staan enkele huizen rondom de kapel van Onze-Lieve-Vrouw van de Osseweg.

ZOOS/16/11/30/17 - Digitale aanmaak

Figuur 21: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt, 2016).

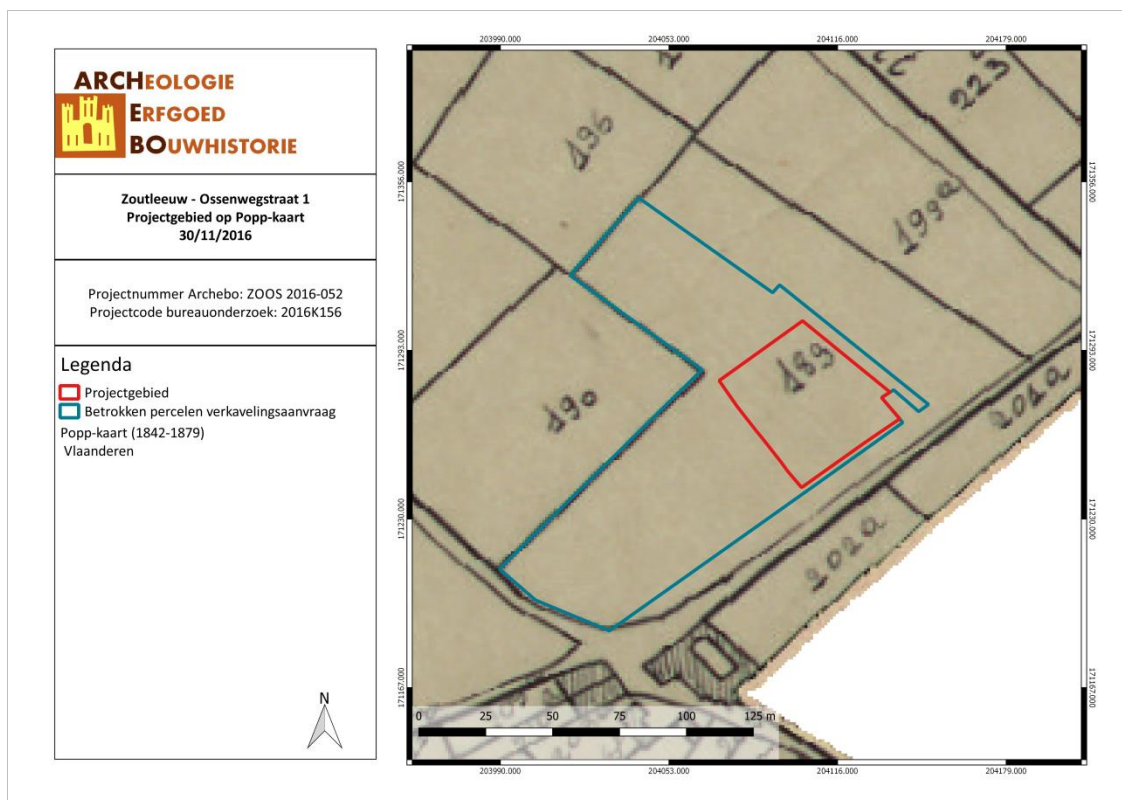
Zowel de Atlas der Buurtwegen (ca. 1840), de kaarten van Popp (1842-1879) als de topografische kaarten van Vandermaelen (1846-1854) tonen het onderzoeksgebied als akkerland (landbouwgrond) en dus onbebouwd. De legger bijhorende bij de Poppkaart, beschrijft de landbouwgrond als eigendom van een zekere Willem Veulemans uit Zoutleeuw.⁹

VERWIJZING naer de CADASTRALE PLANS.		SOORT DER EIGENDOMMEN.	INHOUDSGROOTTE VAN IEDER PERCEEL.	KLASSERING.	BELASTBAAR INKOMEN van ieder PERCEEL.	
Sectie.	N ^o der Perceelen.				Ongebouwd.	Gebouwd
Art. 308. — Veulemans, Willem, de beurze stichting, Zout-Leeuw.						
A	125 ^{bis}	Weide	89,70	3	58,30	
C	69	Land	76,30	1	46,54	
	192	Hooiland	60,00	3	9,00	
D	58	Land	44,30	2	20,38	
	60	"	31,60	2	14,54	
	160	"	22,60	4	2,94	
	162	"	14,90	4	1,93	
	189	"	1,60,80	3	46,63	
C	321	"	1,50	2	69	
	321 ^{bis}	"	1,90	2	87	
	320	"	1,50	2	69	
	315	"	2,20	2	1,01	
	191	Hooiland	59,90	3	8,99	
D	30 ^{bis}	Land	21,80	3	6,32	
	146 ^{bis}	"	47,60	2	21,90	
			6.36.60		240.73	

Figuur 22: Beschrijving van lot 189 in de kadasterbeschrijving (leggers) van de kaart van Popp (KRB, 2016).

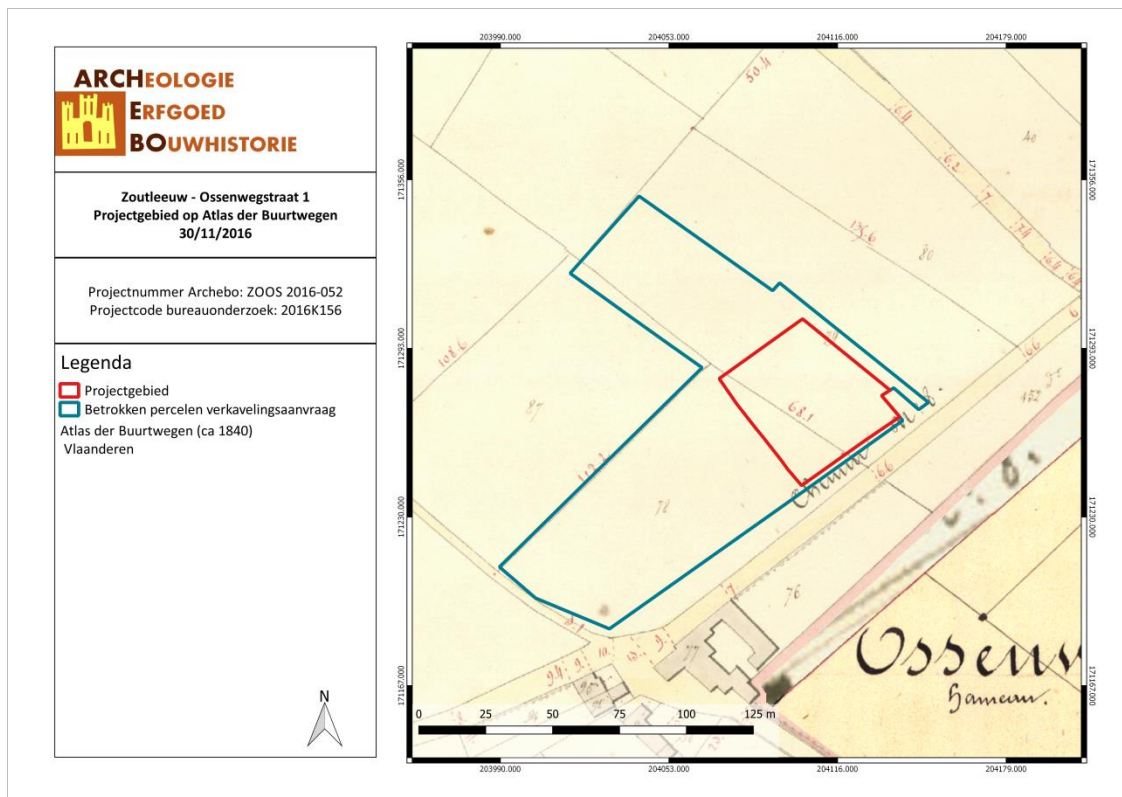
⁹ Popp, Philippe-Christian, *Atlas Cadastral De Belgique: Zoutleeuw - Léau*. Bruges: Popp, .184.

ZOOS/16/11/30/18 - Digitale aanmaak

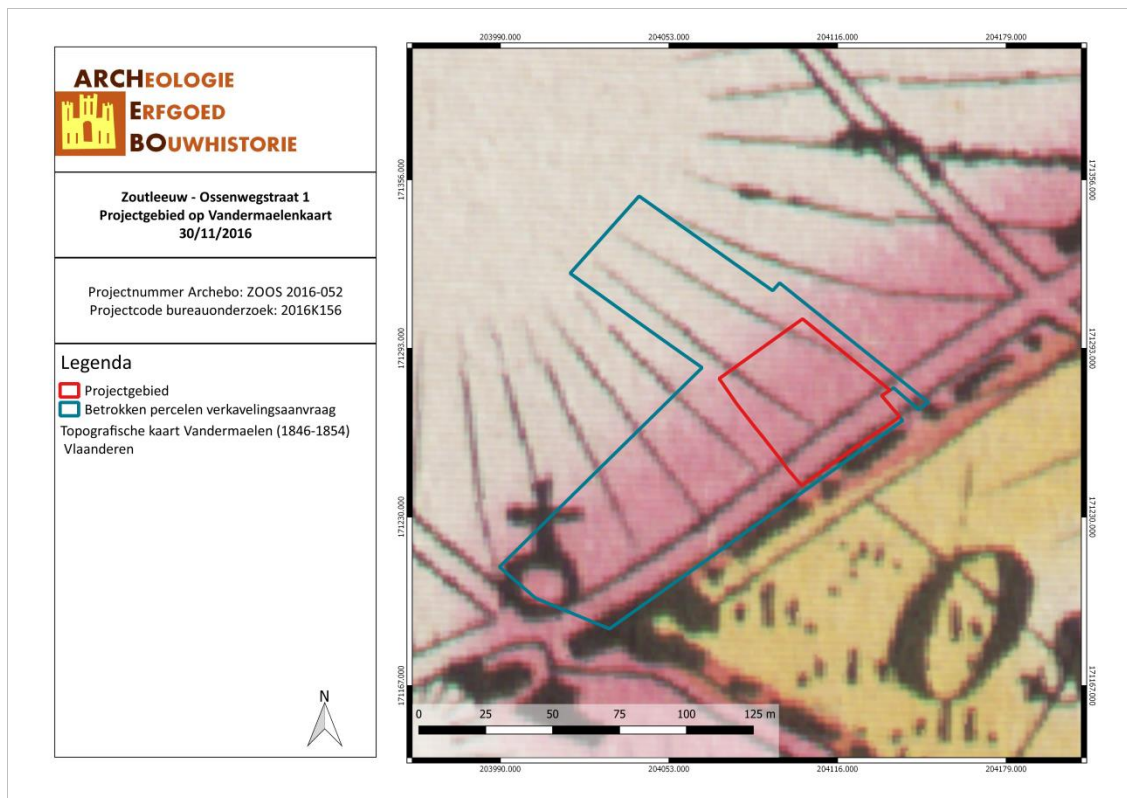
Figuur 23: Situering van het onderzoeksgebied op de kaart van Popp (Geopunt, 2016).

ZOOS/16/11/30/19 - Digitale aanmaak

Figuur 24: Situering van het onderzoeksgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2016).

ZOOS/16/11/30/20 - Digitale aanmaak

Figuur 25: Situering van het onderzoeksgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2016).

Luchtfoto's uit de periode 1979-1990 tonen het onderzoeksgebied en het westelijke perceel ingenomen als voetbalveld. Het nog steeds bestaande zaaltje deed dienst als kantine.

Figuur 26: Situering van het onderzoeksgebied op kleinschalige luchtfoto genomen tussen 1979-1990 (Geopunt, 2016).

3.4 Archeologische verwachting

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal kon worden achterhaald dat er binnen het onderzoeksgebied geen gebouwen stonden tussen de 16de en 19de eeuw. Mogelijk was dit wel het geval in voorgaande periode(s), maar het is minder waarschijnlijk. Historisch gezien kunnen we voor het onderzoeksgebied dan ook spreken van een lage densiteit aan bebouwing. Tussen de periode 1979 en laatste jaren van de vorige eeuw, bevond er zich een voetbalveld op het projectgebied. De aanleg en onderhoud van een dergelijk voetbalveld kan een verstoring van het bodemarchief veroorzaakt hebben.

In de ruime omgeving van het plangebied bevinden zich enkele archeologische waarden. Het betreft onder andere de kapel van Onze Lieve Vrouwe van Osseweg en enkele archeologische vondsten uit de Steentijd en Romeinse Tijd.

Op basis van deze gegevens kunnen archeologische sporen aanwezig zijn binnen het plangebied aangezien het bodemarchief onverstoord bleef tussen alleszins de 16de eeuw en de dag van vandaag. Vondsten van Steentijdsites uit de Holoceen periode kunnen hoog ingeschat worden omwille van de droge ondergrond, de aanwezigheid van water in de buurt en de vondsten in de buurt uit diezelfde periode.

4 RESULTATEN BUREAUONDERZOEK

In dit hoofdstuk worden de resultaten van het bureauonderzoek samengevat en geanalyseerd. Deze analyse leidt tot een advies voor een eventueel vervolgonderzoek of voor een vrijgave van het terrein. Dit advies dient bekrachtigd te worden door het Agentschap Onroerend Erfgoed.

4.1 Algemeen

Naar aanleiding van een stedenbouwkundige aanvraag heeft ARCHEBO bvba in opdracht van Kerkfabriek St.-Leonardus Zoutleeuw een bureauonderzoek uitgevoerd. Op het terrein zal door de opdrachtgever vier loten gerealiseerd worden van evenveel halfopen privéwoningen waarvan drie met garage achter de woonst.

Uit het bureauonderzoek is gebleken dat het onderzoeksgebied tussen de 16de eeuw en het heden niet verstoord geweest is. Cartografische bronnen geven aan dat het projectgebied steeds akker- of landbouwgrond gebleven is.

De exacte verstoring van de bodem door de bouw van de woningen kan nog niet bepaald worden.

4.2 Beantwoording onderzoeksvragen

Het doel van dit bureauonderzoek was een archeologische evaluatie van het terrein. Hierbij kunnen volgende onderzoeksvragen beantwoord worden:

1. Wat zijn de gekende archeologische en historische gegevens?

Historische gegevens werden door middel van bronnenonderzoek en cartografisch onderzoek verworven. Cartografisch onderzoek heeft aangetoond dat er geen bebouwing aanwezig was binnen het onderzoeksgebied tussen de 16de eeuw en het heden. Historische bronnen leverden geen enkele aanwijzing op voor de vroegere periodes.

In de ruime omgeving van het plangebied zijn enkele archeologische waarden bekend. Het betreft de kapel van Onze Lieve Vrouw aan de Osseweg (middeleeuwse bedevaartkerk) en archeologische vondsten uit de Steentijd en Romeinse periode.

2. Welke info valt er te vinden over de voormalige constructies op het terrein?

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal konden we achterhalen dat er binnen het onderzoeksgebied geen gebouwen stonden tussen de 16de eeuw en het heden. Mogelijk was dit wel het geval in voorgaande periode(s) aangezien een bedevaartkapel het nodige bezoekers aantrok.

3. Welke archeologische structuren kunnen ter hoogte van het onderzoeksgebied verwacht worden op basis van een analyse van het historische kaart- en bronnenmateriaal?

Er kunnen mogelijk archeologische resten vanaf de Middeleeuwen tot de Nieuwste Tijd aangetroffen worden. Hierbij handelt het vermoedelijk om artefactvondsten uit de Steentijden en/of grondsporen en artefacten, gelinkt aan agrarische bewoning of activiteit uit de Steentijd tot de Nieuwste Tijd.

4. In welke mate en in welke zones kan er een recente verstoring verwacht worden van archeologisch erfgoed?

Het onderzoeksgebied was tot nu in gebruik als akkerland. Het (diep)ploegen van de percelen kan dan ook mogelijk – plaatselijk – het archeologische niveau beschadigd of vernietigd hebben.

4.3 Samenvatting / assessment bureauonderzoek

In deze samenvatting wordt een kort overzicht gegeven van de werkwijze van het bureauonderzoek en de belangrijkste conclusies. Bovendien wordt een afweging gemaakt van de noodzaak voor verder vooronderzoek voor de locatie.

Samenvatting voor een gespecialiseerd publiek

Binnen het projectgebied zal door Kerkfabriek St.-Leonardus Zoutleeuw een verkaveling gepland worden. Het betreft vier loten met evenveel halfopen privéwoningen. Bij loten 2, 3 en 4 worden eveneens bijgebouwen gepland achter de woning (garage).

Binnen het onderzoeksgebied zelf zijn geen archeologische waarden bekend. In de ruime omgeving van het plangebied zijn enkele archeologische waarden bekend. Het betreft de kapel van Onze Lieve Vrouw aan de Ossenweg (middeleeuwse bedevaartkerk) en archeologische vondsten uit de Steentijd en Romeinse periode.

Aan de hand van de historische informatie en het kaartmateriaal konden we achterhalen dat er binnen het onderzoeksgebied geen gebouwen stonden vanaf de 16de eeuw tot nu. Mogelijk was dit wel het geval in voorgaande periode(s) aangezien de aanwezigheid van een bedevaartskerk in de naaste omgeving. Er kan verondersteld worden dat het bodemarchief grotendeels intact is gebleven. Wel moet opgemerkt worden dat diepploegen van het perceel mogelijk het bodemarchief plaatselijk verstoord kan hebben.

Op de bodemkaart wordt het terrein gekarteerd als akkerbouw en alluviaal weiland. De bodemtypes uit de directe omgeving geven matig tot zwak gleyige lemige zandgronden met een iets hoger humusgehalte. Roestverschijnselen beginnen tussen 60 en 90 cm. De waterhuishouding is goed in de winter; in droge zomers kan droogtegevoeligheid zich manifesteren.

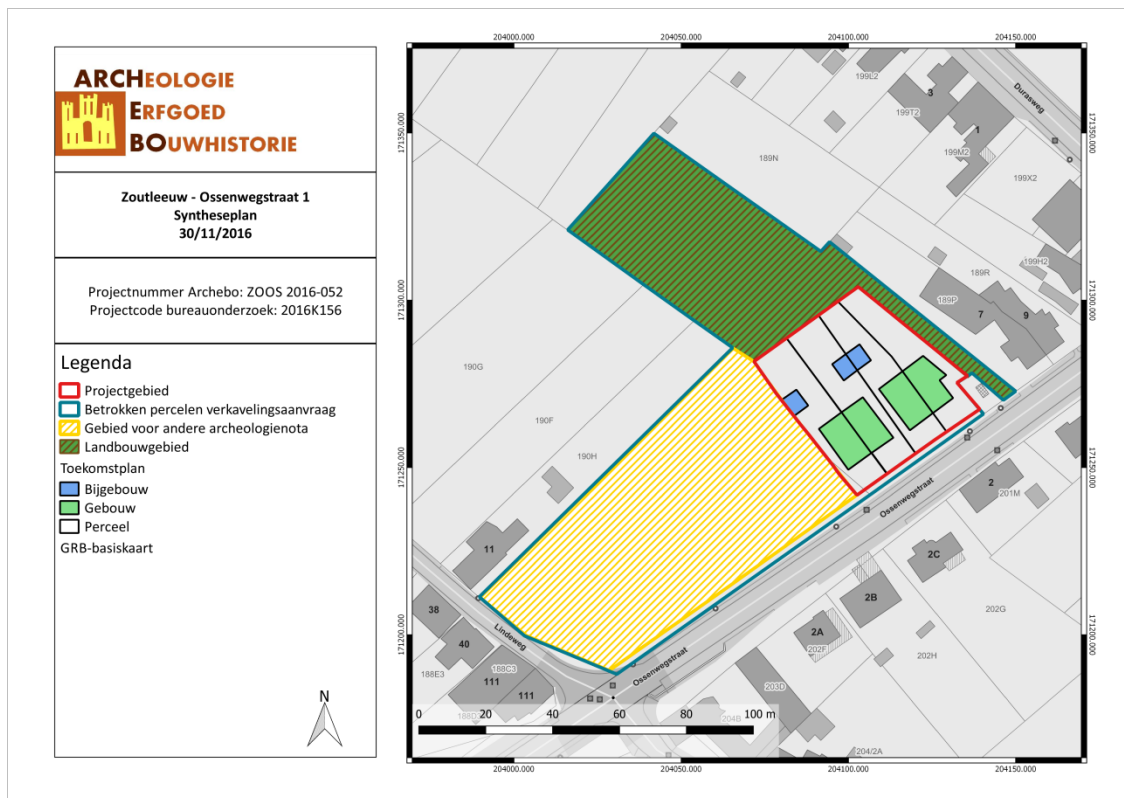
Samenvatting voor een niet-gespecialiseerd publiek

Binnen het projectgebied zal door Kerkfabriek St.-Leonardus Zoutleeuw een verkaveling gepland worden. Het betreft vier loten met evenveel halfopen privéwoningen. Bij loten 2, 3 en 4 worden eveneens bijgebouwen gepland achter de woning (garage).

In het projectgebied zijn geen archeologische waarden gekend. Wel zijn is de kapel van Onze Lieve Vrouw van Ossenweg in de directe omgeving aanwezig. In de buurt werden archeologische sporen teruggevonden uit de Steentijd en Romeinse tijd.

In geen enkele te raadplegen eeuw werd de bodem van het onderzoeksgebied verstoord door bebouwing. Wel kan het bodemarchief plaatselijk verstoord geraakt zijn door landbouwactiviteiten.

Op het syntheseplan is het projectgebied in rood omgeven en ingedeeld in vier nieuwe loten. Op de loten zullen vier halfopen privéwoningen ingepland worden. Bij loten 2, 3 en 4 wordt eveneens een bijgebouw achter de woning voorzien.

ZOOS/16/11/30/21 - Digitale aanmaak

Figuur 27: Syntheseplan met aanduiding van de geplande werken (Geopunt, 2016).

4.4 Programma van maatregelen

Aangezien de geplande bebouwing eventueel aanwezige sites zal verstoren wordt een programma van maatregelen opgesteld om na te gaan of er sites aanwezig zijn.

5 BIBLIOGRAFIE

- Bodemkaart Vlaanderen, <https://dov.vlaanderen.be/dovweb/html/bodemloketten.html/>.
- Centrale Archeologische Inventaris (CAI), <https://cai.onroerenderfgoed.be/>.
- Geopunt Vlaanderen, <http://www.geopunt.be/>.
- Inventaris van het Onroerend Erfgoed, <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/>.
- Nationaal Geografisch Instituut (NGI), <http://www.ngi.be/topomapviewer/public/>.
- Baeyens, L. "Bodemkaart van België. Verklarende tekst bij het kaartblad Rummen 91 E". Instituut voor Wetenschappelijk Onderzoek in Nijverheid en Landbouw (I.W.O.N.L.), 1965.
- Goossens, E., F. Gullentops, en N. Vandenberghe. *Toelichting bij de Quartairgeologische Kaart - kaartblad 33, Sint-Truiden*. Vlaamse overheid, dienst Natuurlijke Rijdommen, 2007.
- Laga, P., en S. Louwye. "Paleogene and Neogene lithostratigraphic units (Belgium)". Bewerkt door S. Geets. *Geologica Belgica* 4 (1-2) (2001): 135–52.
- Ryssaert, Caroline, David Maes, Richard Exaltus, Joep Orbons, en Walter Sevenants. "Archeologische evaluatie en waardering van de Spaanse citadel. Zoutleeuw, provincie Vlaams Brabant". Antwerpen: Studiebureau Antea Group, 15 november 2013.
- Stad Zoutleeuw. "Legendes en spotnamen". *Stad Zoutleeuw*. Geraadpleegd 12 december 2016. <http://www.zoutleeuw.be/website/12-www/68-www/144-www.html?layoutType=plain>.

6 FIGURENLIJST

Figuur 1: Criteria bij stedenbouwkundige vergunningen	5
Figuur 2: Situering van het onderzoeksgebied op de GRB-kadasterkaart (Geopunt, 2016)	6
Figuur 3: Situering van het onderzoeksgebied op Orthofoto (Geopunt, 2016)	6
Figuur 4: Situering van het onderzoeksgebied op Orthofoto (Geopunt, 2016)	9
Figuur 5: Situering van het onderzoeksgebied voor verkaveling 1 en 2 en de betrokken percelen. (Geopunt, 2016).....	10
Figuur 6: Toekomstplan (Geopunt, 2016)	10
Figuur 7: Topografische kaart met situering van het onderzoeksgebied (Geopunt, 2016).....	11
Figuur 8: Situering van het onderzoeksgebied op het Digitaal Hoogtemodel (Geopunt, 2016).	12
Figuur 9: Hoogteprofiel doorheen het plangebied in NW-ZO richting (Geopunt, 2016).	12
Figuur 10: Ledegem aangegeven op de Traditionele Landschappenkaart (Geopunt, 2016)	13
Figuur 11: Situering van het onderzoeksgebied op de Tertiairgeologische kaart (DOV, 2016).	14
Figuur 12: Situering van het onderzoeksgebied op de Quartairgeologische kaart 1/200.000 (DOV, 2016). ..	15
Figuur 13: Uitleg van het type volgens de quartairgeologische kaart, schaal 1/200.000 (DOV, 2016).	15
Figuur 14: Situering van het onderzoeksgebied op de Quartairgeologische kaart 1/50.000 (DOV, 2016).	16
Figuur 15: Situering van het onderzoeksgebied op de bodemkaart Vlaanderen (DOV, 2016).	17
Figuur 16: Situering van het onderzoeksgebied op de potentiële bodemerosiekaart van de Vlaamse gemeenten(Geopunt, 2016).	17
Figuur 17: Bodemgebruik in de omgeving van het plangebied volgens de bodemgebruikskaart (Geopunt, 2016).....	18
Figuur 18: Kaart met aanduiding van het projectgebied en de vondstlocaties uit de CAI (CAI, 2016).	20

Figuur 19: Kaart van ‘Sout Leeuwe’ door Jacob van Deventer (ca. 1560) met de aanduiding van de omgeving van de kapel van Onze Lieve Vrouw van Ossengeweg (Madrid, Koninklijke Bibliotheek)	22
Figuur 20: Detail uit de Ferrariskaart met aanduiding van het onderzoeksgebied (Geopunt, 2016).	23
Figuur 21: Beschrijving van lot 189 in de kadasterbeschrijving (leggers) van de kaart van Popp (KRB, 2016).	23
Figuur 22: Situering van het onderzoeksgebied op de kaart van Popp (Geopunt, 2016).	24
Figuur 23: Situering van het onderzoeksgebied op de Atlas der Buurtwegen (Geopunt, 2016).	24
Figuur 24: Situering van het onderzoeksgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2016).	25
Figuur 25: Situering van het onderzoeksgebied op de kaart van Vandermaelen (Geopunt, 2016).	25
Figuur 26: Synthesepan met aanduiding van de geplande werken (Geopunt, 2016).	29

7 PLANNENLIJST

ZOOS/16/11/30/1 - Digitale aanmaak.....	6
ZOOS/16/11/30/2 - Digitale aanmaak.....	6
ZOOS/16/11/30/3 - Digitale aanmaak.....	9
ZOOS/16/11/30/4 - Digitale aanmaak.....	10
ZOOS/16/11/30/5 - Digitale aanmaak.....	10
ZOOS/16/11/30/6 - Digitale aanmaak.....	11
ZOOS/16/11/30/7 - Digitale aanmaak.....	12
ZOOS/16/11/30/8 - Digitale aanmaak.....	13
ZOOS/16/11/30/9 - Digitale aanmaak.....	14
ZOOS/16/11/30/10 - Digitale aanmaak.....	15
ZOOS/16/11/30/11 - Digitale aanmaak.....	16
ZOOS/16/11/30/12 - Digitale aanmaak.....	17
ZOOS/16/11/30/13 - Digitale aanmaak.....	17
ZOOS/16/11/30/14 - Digitale aanmaak.....	18
ZOOS/16/11/30/15 - Digitale aanmaak.....	20
ZOOS/16/11/30/16 - Digitale aanmaak.....	23
ZOOS/16/11/30/17 - Digitale aanmaak.....	24
ZOOS/16/11/30/18 - Digitale aanmaak.....	24
ZOOS/16/11/30/19 - Digitale aanmaak.....	25
ZOOS/16/11/30/20 - Digitale aanmaak.....	29